

Slutrappport för projektet Reach – tillsynsprojekt 2025

Inledning

EU:s kemikalielagstiftning Reach har flera viktiga syften, bland annat att öka kunskapen om kemiska ämnens hälso- och miljöfarliga egenskaper samt att säkerställa att kemiska ämnen används på ett säkert sätt.

Naturvårdsverket har tagit fram en checklista för tillsyn av nedströmsanvändares användning av kemiska produkter enligt Reach-förordningen. Vägledningmaterialet har tagits fram som en del av genomförandet av den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.

Med detta projekt har ambitionen varit att öka kännedomen om det framtagna materialet samt att tydliggöra det för miljöinspektörerna.

Syfte och mål

Syftet med projektet är att öka kunskapen hos miljöinspektörerna om EU:s kemikalielagstiftning Reach genom att tydliggöra vilka delar av lagstiftningen som är aktuella för tillsyn av miljöfarlig verksamhet (nedströmsanvändare). Projektet syftar även till att öka samsynen inom området.

Målet är att detta ska leda till:

- större vetskap om framtagna checklistor och handledningsmaterial
- större trygghet i att genomföra tillsyn
- ett ökat antal inspektioner

Målet ska uppnås genom att:

- stöd för tillsyn tas fram
- forum för diskussion och samsyn startas
- en kompetensdag anordnas

Omfattning och genomförande

Projektet är avgränsat till att behandla den del av Reach-lagstiftningen som rör nedströmsanvändare, kopplat till den tillsyn som utförs av kommunernas miljöinspektörer.

Stödmaterial för tillsynen har tagits fram av arbetsgruppen. Materialet är tänkt att kunna användas i samband med kommunernas planerade Reach-tillsyn.

Ett digitalt forum har startats upp via Teams. Där är frågor som uppkommer i samband med tillsyn tänkta att kunna behandlas.

Det har även genomförts en fysisk kompetensdag. Dagen handlade om kemikalietillsyn i ett bredare perspektiv men behandlade även den kommunala Reach-tillsynen. Representanter från Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket deltog, och det gavs möjlighet till diskussion och erfarenhetsutbyte mellan deltagarna. Miljösamverkan Kronoberg/Blekinge erbjöd digitala gruppdiskussioner.

Totalt deltog 28 personer fysiskt, från 11 kommuner inom Miljösamverkan Sydost och 11 kommuner utanför samverkan. Digitalt medverkade 43 personer.

Slutsats

Kemikalietillsyn är ett komplext och omfattande område. Det finns ett tydligt behov av kompetensinsatser och erfarenhetsutbyte genom samverkan. Det stora deltagandet vid den genomförda kompetensdagen visar på detta behov.

Utvärderingen som skickades ut efter kompetensdagen visar att de svarande (50 procent av de fysiskt medverkande och 14 procent av de digitalt medverkande) överlag var nöjda med dagen. Dagen upplevdes som bra och relevant, med uppskattade föreläsningar och ett upplägg som gav gott om utrymme för diskussion och erfarenhetsutbyte.

Flera deltagare uttryckte en önskan om fler praktiska exempel. Detta var även en ursprunglig ambition, men det gick inte att hitta någon kommun som ville dela med sig av sina erfarenheter inom området. Synpunkter framkom också kring att lokalen var något trång och att luftkvaliteten blev sämre efter en tid.

Fortsatt arbete

Det finns en uttalad önskan och ett behov av fortsatt samverkan och erfarenhetsutbyte inom området. Ett arbete kommer därför att genomföras för att hålla den Teams-kanal som startats upp aktiv och för att stimulera ett löpande utbyte mellan kommunerna.

Det kommer även att påminnas om det framtagna materialet, snabbguiden. Via Teams-kanalen kommer kommunerna att uppmanas att dela erfarenheter samt beskriva hur deras planering ser ut inom området, vilken typ av tillsyn som planeras och om deltagande i tillsynskampanjer är aktuellt.

Uppföljning av projektets mål

Kompetensdagen utgjorde en kunskapshöjande insats för miljöinspektörerna och erbjöd även möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan deltagarna. Tillsammans med det stödmaterial som tagits fram har detta gett inspektörerna ökad kunskap, bättre stöd och större säkerhet i tillsynsarbetet.

Projektet har även bidragit till ökad kännedom om det framtagna materialet. Sammantaget bedöms detta leda till en mer effektiv och rättssäker tillsyn. Därmed bedöms projektets mål vara uppnådda.

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen har bestått av deltagare från kommunerna Kalmar och Västervik samt Miljösamverkan Sydost.